

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvas szerkesztők háborúban léte alatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 „ Egy hónapra 1 „ 20

Az osztrák-magyar flotta megtámadta az olasz partvidéket

Sikeres flottatámadásunk a velencei partvidék ellen

Flottánk a hadüzenetet követő május 23-áról 24-ére virradó éjjel akciót kezdett a Velence és a Barletta közötti olasz keleti partvidék ellen s ez alkalommal számos helyen ágyuzott katonailag fontos helyeket.

Egyidejűleg tengeri haderőnk repülőgépei bombákat dobtak a Chiaravalle melletti balloncsarnokra, valamint az ankonai katonai épületekre, ugyiszintén a velencei arzenálra, minek látható eredményeként károkat és tüzet okoztak.

Flottaparancsnokság.

Olaszország mozgósítása

Róma, május 25.

Olaszország tényleg már hetek óta mozgósít és nyolc nap előtt a tartalékosok teljes létszámu mozgósítására és a közrend fenntartásához nem feltétlenül szükséges csapatoknak az északkelti határra való szállítására tért át, de csak tegnap jelentek meg a hadügyminisztérium nyilvános falragaszai, amelyek elrendelik az összes kiképzett védőkötelesek és az 1876. évi korosztálytól kezdve az összes népfelkelők jelentkezését fegyvernemek szerint. Minden, a katonai szolgálat alól való fölmentésre jogosító igazolvány érvényét veszti. Az 1888—1895. korosztályba tartozó harmadik kategóriájú védőkötelesek június 1-én tartoznak jelentkezni kiképzés végett. Szintugy felszólítás foglaltatik a falragaszban az önkéntes jelentkezésre. Sajátságos, hogy a hadügyminisztérium nyilvános falragaszai nem a háború esetére kiállításba vett zöld papíron vannak kiállítva, hanem olyan fehér őrlopokra, amelyekkel a tartalékosokat bizonyos időre szolgálattételre szokták behívni. Miután a mozgósítás bejelentése az azt megelőző háborús készülődéssel együtt nem látszott elégségesnek annak provokálására, hogy Ausztria-Magyarország és Németország azoknak

jelentőségét kérdés tárgyává tette és miután ily módon az olasz hadüzenet indokolásának nehézségei nem voltak eltávolíthatók, az olasz kormány egyidejűleg elrendelte a hadiállapotot Lombardia és Velence, Ausztriához legközelebb eső kerületeiben, valamint az adriai parti helységeiben és szigeteken és az összes várakban.

Mit terveznek az olaszok?

Genf, május 25.

Megbízható római jelentések szerint Zupelli hadügyminiszter és Cadorna vezérkari főnök heteken át tanácskozott Joffre generalissimusszal és egy olasz vezérkari ezredes a francia fővezérrel közös tervet készített a francia-olasz kooperációról. Elterjedt hírek szerint az olaszok az osztrák határon jó ideig nem indítanak offenzívát, hanem defenzívára fognak szorítkozni. Olaszországnak egy és háromnegyed millió katonája van most fegyverben és ebből körülbelül hatszáz ezret idegen harctérre fognak küldeni.

A franciáknak két helyen fognak segítséget adni, a Champagneban és a belga határon, ahol át akarják törni a német frontot. A Dardanellák ellen 200—250 ezer katonát küldenek és ha a Dardanelláknál befejezték az operációkat, felszabadult seregüket Szerbiába viszik. Az elhatározott terv szerint az angol földközi-tengeri flotta az olasz flottával együtt teljes erőfeszítéssel fog az Adrián dolgozni.

Az olasz kormány hadi intézkedései

Chiasso, május 25.

Királyi dekrétum elrenli az 1888—1895. évfolyamok harmadik osztályú népfelkelőinek mozgósítását. Az olasz államvasutak igazgatósága értesítette a svájci vasutakat, hogy Németországból érkező árut nem továbbít Olaszország felé.

Királyi dekrétum hatályon kívül helyezi a kereskedelmi tengerészeti törvény 211. és 243. cikkét.

A kormány ezzel azt akarja elérni, hogy a háború kitörése után olasz kikötőkben tartózkodó német, osztrák és magyar hajókat lefoglalhassa. A génuai kikötőben, a Renaud és André Chonier francia hadihajók eirkálnak, hogy a kikötőben tartózkodó négy hajó kifutását megakadályozzák.

Tüntetések a háború ellen

Chiasso, május 25.

Az „Avanti“ megvádolja az egész olasz sajtót, hogy a közvéleményt meghamisítja és félrevezeti, mert egyszerűen elhallgatja azokat a nagy tüntetéseket, amelyek tegnapelőtt végbementek a háború ellen. Egész oldalakon ismerteti a szocialista párt lapja ezeket a tüntetéseket, amelyeket a kormány rendeltére a prefektusok karhatalommal akartak megghusítani. Akárhány helyen a katonaságot is kirendelték, mégis sok ezren tüntettek a háború ellen. Mantuában, Vercelliben, Aquilában, Legnanóban különösen impozánsak voltak a tüntetések.

A háborús párt hatósági segédlettel hirta össze a négyüléseket hogy a háború mellett hangulatot keltsen, de a béke barátai közbeleptek és a négyülésekből háborúellenes tüntetések lettek. Imolában a prefektus megfenyegette a szocialista pártot, hogy vezetőségét letartóztatja és kihirdeti a hadiállapotot, ha nem áll el a tüntetésektől, de csak azt érte el vele, hogy a község tanácsa táviratban tudatta a miniszterelnökkel, hogy ebben a tartományban a lakosság tulnyomó nagy része elítéli a háborút. Az „Avanti“ bejelenti, hogy talán már holnap nem fog megjeljenhetni és el van készülve a betiltásra.

Megtagadják a háború támogatását a szocialisták

Luganó, május 25.

Az „Avanti“ új szocialista proklamációt közöl, amelyben kategorikusan megtagadja a háború támogatását. Olaszországnak — ugymond — intervenció helyett békeközvetítés lett volna a kötelessége. A lap vidéki leveleket közöl a falusi és városi proletáriátus háborúellenes hangulatáról. Kalabriában a tartalékosokat a néptömeg a háborút szidalmazva kísérte ki a vonathoz. Velencében a munká-

sok és asszonyok a felvonuló nacionalisták zászlóit összetépvé, megverték és elűzték a háborús tüntetőket. Az „Avanti“ megbélyegzi a növekedő németüldözést.

Az osztrák vámörsegek visszahúzódása az olasz határon

Luganó, május 25.

A „Stampa“ jelenti: Az osztrák határvámörsegek a caffanói határhegységről visszahúzódtak a Storo, Ledro és Combino erősségekbe. Hasonlóképpen történt a pontecaffarói és ladronai örségekkel, miután előbb előbb elpusztították a táviró- és telefonvezetékeket, valamint az elektromos világításra szolgáló felszereléseket. Az örségek azt a tanácsot adták a lakosságnak, hogy szintén húzódjanak az ország belsejébe. Mielőtt az osztrák vámörsegek elhagyták volna állomásaikat, udvariasan elbuesztak az olasz vámörsegektől.

Ellenszenv a Balkánon Olaszország ellen

Bulgária magatartása nem változik

Olaszok és görögök

Szaloniki, május 25.

A legutóbbi hét folyamán ezeröttszáznál több olasz érkezett ide Kis-Azsiából és Törökországból. A hazafelé igyekező olaszokat az itteni olasz konzulátus hivatalnokai fogadták és kalauzolták. Erre annál is inkább szükség volt, mert a görög hatóságok semmiféle jóindulatot nem tanusítottak az átutazó olaszok iránt. Az olaszok területi követeléseit különösen Szalonikiban, a legforgalmasabb görög kikötőben, nagy megbotránkozással fogadták s az entent eddigi barátai körében is nagy a lehangoltság a délszláv törekvések teljes negligálása miatt.

Venizeloszra szüksége van Görögországnak?

Athén, május 25.

Az új események Görögországban keltették a legnagyobb izgalmat. Gunáris elnöklete alatt a

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kaphatók a PALLAGI-czégnél.

kormány minisztertanácsot tartott és a hatalmáknál lévő görög diplomáciai képviselők utasítást kaptak. A királynak Venizeloszhoz intézett táviratát élénken kommentálják. Azt a tényt, hogy Venizeloszt visszahívták, annak bizonyítékául veszik, hogy Venizeloszra Görögországnak szüksége van. Az uralkodó még beteg és fölépüléséig döntés nem lehet. Különben azt hiszik, hogy a döntéssel el nem késhetnek, mert a Dardanellák elleni operációkban oly gyors fordulatot remélni nem lehet.

Bulgária elítéli az olasz rablópolitikát

Sz ó f i a, május 25.

A Bulgarische Handelszeitung írja:

Bár Ausztria-Magyarország hitszegő szövetségeseinek még területi engedményeket is akart adni, Olaszország mégis az ész szava ellenére úgy határozott, hogy szerencsétlenségbe dönti magát. A központi hatalmáknak már most nem marad más hátra, mint nyit-

sisakkal állani a hamis barátáknak kihívását, aki csunya hátlansággal jutalmazza egykori szövetségese jótéteményeit, amelyek révén hatalomhoz, fényhez jutott. Olaszország gazsága nem fogja megváltoztatni Bulgária magatartását. A bolgár nép semmi rokonszenvet sem érez az olasz rablópolitika iránt. Németország és Ausztria-Magyarország a civilizáció, az emberiség igaz letéteményesei nem fognak elpusztulni.

Tárgyalások Bulgária és Törökország közt

Sz ó f i a, május 25.

Az a tárgyalás, amely a török és bolgár kormány között folyik a bolgár rekompenciáról, igen előrehaladott stádiumban van. A bolgár aspirációk: az énosz—mídiái vonal és Drinápoly. Török részről meg van a hajlandóság, hogy a jogos bolgár aspirációkat a barátságos semlegességet tanúsító Bulgáriával szemben már most is elismerjék.

vesznek részt a küzdelemben. Orosz előretöréseket az ellenség nagy veszteségei mellett visszavertük, a mi támadásaink lassan tért nyernek.

A támadás Przemysl ellen a megkezdett tempóban folytatódik és a támadó csapatok már teljesen birtokba vették azt a területet, ahol az orosz ostromló-sereg Przemysl körülzárása alatt állt. Az a körülmény, hogy a Przemysl—Lemberg vasutvonalat az oroszok komolyan veszélyeztetve láthatják, mindenesetre súlyos gondot jelent számukra, mert Przemysl védelmének és ellentámaszának lehetőségére e vonal birtokától függ.

Az oroszok kiűrik Lemberget

M u n k á c s, május 25.

Stryj körül a harc tovább folyik. A szövetséges német osztrák-magyar csapatok előnyben vannak. Linsingen tábornok csapatai minden nap nagyszámu foglyot ejtenek. E foglyok előadása szerint az oroszok már megkezdtek Lemberg lassu kiűrítését. Az orosz főhadiszállás Nikolajevics nagyherceggel együtt állítólag már elhagyta Lemberget. A nagyherceg, aki még nemrég nagy zajjal és pompával fogadta a cárt, most ugyszólván titokban hagyta el Lemberget. Hir szerint már a kórházakat is kiűrik, a posta és állami hivatalok elszállították pénzkészleteiket és az a nagy ellenállás, amelyet az oroszok Stryj körül kifejtettek, csak azt látszik igazolni, hogy a nagy visszavonulást fedezik.

NAPI HIREK

T á j é k o z t a t ó.

Naptár. Május 26. Szerda. Róm. kath. F. Kán. Protest. F. Kán. Görög-orosz máj. 13. Gliceria vt. Nap kel 4 óra 13 perckor, nyugszik 7 óra 41 perckor.

Időjárás. Lényegtelen hőváltozással tulnyomóan száraz idő várható. Sürgönyprognózis: Enyhe, száraz. Déli hőmérséklet 21,9 C.

— **Hadikölcsön jegyzés Makón.** Még mindig serényen folyik a városházán a hadikölcsön jegyzése. Ma a következők jegyeztek: Cseh István és neje 10500, Balogi István 2000, Csorba Ferenc 5000, Czene János 5400, Joó Juliánna 1000, Sipos Ferenc 2000, Tamás Péter 3000, Vadlövő István 8000, Csorba János 5000, özv. Bökönyi Pálné 500, Siket Sámuel 2000, Mező Józsefné 1150, Tokai Sándorné 100, Czina István 300, B. Nagy Ferenc és neje 6500, Nagy Ferenc és neje 200, Barna György 2000, Bakó János és neje 1000, Bence János és neje 7000, Szabó Bálint és neje 200, Horváth János és neje 1000, Lengyel Ferenc és neje 2000, Debreczeni József 2000, Biró Sándorné 1600, ifj. Erdei Sámuel 500, Diós András 500, Sarkadi Józsefné 2000, Jáksó István 3000, Ambrus Józsefné 600, Török Péter 1000, Csomor István és neje 1000, Kis

Antalné 1000, H. Kovács Antal és neje 5000, Bence János és neje 4000, özv. Vajas Arpádné 600, Szabó Péter és neje 5000, Krizsán Péter 11000, Diós Mihály és neje 1200 koronát.

— **Előre érezte halálát** Szász Lajos makói fiatal ember még a legelső mozgósítás alkalmával hadbavonult. Az első harcokat a szerbek ellen vívta, hol több ütközetben vett részt és könnyebben megsebesült, melyből csakhamar meggyógyult. Felépülése után a galíciai harctérre került. Szász Lajos itt is több véres ütközetben vett részt és egy roham alkalmával súlyos sebesülést szenvedett. Mint nagybeteg a debreceni csapatkórházban helyezték el, hol a leg gondosabb orvosi kezelés sem tudta megmenteni az életnek. Tegnapelőtt kilehelte nemes lelkét. Makón lakó hozzátartozóit a hős haláláról ma értesítette a kórház igazgatósága és egyben elküldte Szász Lajosnak a saját kezűleg írott levelét is, mely arról tanuskodik, hogy előre megérezte halálát. A levél a következőleg hangzik: Kedves szüleim! Kedves testvéreim! Szomorú, igaz, hogy az élettől meg kell válnom, de ezzel hazámnak és dicső királyomnak tartozom. Ha e sorokat nézik, gondoljanak hűn szerető fiukra, aki hősi halált halt szeretett hazájáért és királyáért. Sorsomat Isten kezébe tettem le, aki szeretett szüleimnek, mint gyermekül adott, habár csak baja volt, mert szomorúságukra születtem. Isten velük, örök boldogságot és sok szerencsét kíván idegen földben nyugvó hűn szerető fiuk, Lajos.

— **Adományok a gyermeknapon.** A gyermeknap gyűjtéshez külön adakoztak: Ehrenfeld Márta, Alicka és Imre 10, Pollák József és Glück Samu 20—20, Neumann Zsigmond cég 5, Horváth Illés 10 koronát. A hangversenyen felléptek: Tóth Lajosné, Ott Károlyné, dr. Káldor Tivadar, Vajda Jenő és Kocsis István 2—2, Rákosi Gyula 3, Rotter Gyula, Gellér Béla, dr. Hubert Mihály, 4—4, Philipi Vilmos és Bund Henrik 5—5, dr. Meskó Sándor és Pollák Sándor 6—6, dr. Istók Barnabás, Nádassy József és Gebe Mihály 10—10 koronát, Valamennyi nemeslelkű adakozónak hálás köszönetet fejezi ki a Liga vezetősége. — Kedves és megható adomány érkezett ma újabban a hadiárvák részére. A polgári leányiskola növendékei gyűjtöttek össze maguk között 27 koronát, amelyet az intézet kiváló igazgatója jutattott el rendelkezési helyére.

— **Felhívás a polgárörökhöz.** Azon polgárörök, akik 26-án és 27-én vagyis szerdán és csütörtökön a munkájuk által elfoglalva nincsenek, szerdán reggel 7 órakor a rendőrség parancsnoki szobájában jelentkezzenek, ahol sürgős hivatalos ügy elintézésében fognak segíteni. A szolgálati idő rövid ideig tart, de minél több polgárörre van szükség.

— **Jótekonny házaspár.** Ma délután a polgármesteri hivatalnál a következő adományok folytak be: B. Nagy Ferenc és neje Baranyi Erzsébet Kálvin-utca 4. sz. lakosok a városi kórház 50, a hadbavonultak árváinak 200, a vak katonáknak 50, a vörös-féldel jávára 50, a vörös-kereszt 50, ösz-

Győzelmeink az északi harctéren

Újabb győzelmek a San folyónál

B u d a p e s t, május 25.

A déli órákban ismeretessé lett, hogy az egész San arevonalon Szieniaivától le a Felső-Dnyeszterig Mackensen, Puhalló és Böhm-Ermolli hadseregei tegnap támadásba mentek át. Különösen az északi harctéren nagy a siker Radimownál, ahol az oroszok eddig a San balpartján voltak, átkergettük őket a San folyón.

Az arevonalon többi részein is mindenütt tért nyertünk. Foglyaink száma tizanhatezer, a zsákmányolt ágyuk száma harminckilenc, géppuska negyven Przemysl-től délkeletre támadásuk szintén sikeresen halad előre.

Olasz határon csak jelentéktelen előőrsi csatározások voltak.

Az orosz hadvezetőség jelentése

B e r l i n, május 24.

Pétervárról táviratozzák: Az orosz nagyvezérkar közli: Május 18-án a harcok a Visztula balpartján, a Pilicától délre és a galíciai arevonalon növekvő heveséggel folytak. Az arevonalon ezen részén új német csapatrészeket észleltek, amelyek ott most jelentek meg első ízben. A Visztula balpartján, Ilja, Opatov és Koprijnicától nyugatra tovább ott, ahol a San a Visztulába torkollik, egészen Nizko vidékéig, csapataink sikeresen visszavetették az ellenséget. Nagy ellenséges erőknél, amelyek a Sanon elkeseredett küzdelem után átkeltek, sikerült a Jaroszló—Radava—Szieniaiva szakaszon kifejldniök. A Przemysl és Jaroszló közötti területen kissé visszanyomtuk az ellenséget a San mindkét partján. Ellenséges rüplőgépjárműk bombákat dobtak Przemyslre. Przemysltől délre he-

ves támadásokat intéztek, amelyek különösen Lutkov, Jathvegie szakaszán és a Strivacz folyónál öltöttek elkeseredett jelleget, ahol az ellenségnek sikerült veszteségek után több előretolt árknakat elfoglalnia. A Drohobic—Stryj—Dolina arevonalon továbbra is visszautasítjuk az ellenség támadásait. Kolomeától délnyugatra a harcok a Pruth mindkét partján május 18-áról 19-ére forduló éjjelen a mi javunkra alakultak.

Savle vidékén csapataink továbbra is széles arevonalon ütik vissza az ellenséget. Az ellenség igen heves ellenállást tanúsít Kursan falunál, ahol a harc május 19-én még tartott. Az arevonalon többi részén csak kisebb összecsapások voltak.

Kurland a németek mellett

B e r l i n, május 25.

A pétervári „Novoje Wremja” cikket közöl a németek kurlandi előrenyomulásáról és bámulatos dolognak mondja, hogy a lakosság milyen csodálatos nyugalommal fogadja a hódító csapatokat. Szinte azt lehet hinni, hogy örülnek neki. Más pétervári lapok jelentik, hogy Rigában a pánik mindjobban elhatalmasodik a lakosságon. A bankokat a betevők megostromolják, de ezek legnagyobb része beszűntette a kifizetéseket. A birtokosok minden pénzért elvesztegetik fekvéségeiket és elutaznak. Mitauban is ugyanilyenek az állapotok.

Przemysl ostroma

B é c s, május 25.

Ideérkezett jelentések szerint a harc az északi fronton változatlan heveséggel folyik. Jelentősebb események egyelőre nincsenek, mindkét részen igen nagy erő-

**A Korzó-szálloda
és vendéglő
kedvező árban
eladó.**

Eladó ház

A főtéren közelében Páva-u. 9. sz. ház, mely hivatalnoknak, iparos vagy kereskedőnek igen alkalmas, elköltözésmiatt kedvező feltételek mellett sürgősen eladó. Értekezni lehet JAKSÓ ÁDÁM műszerész-nél Deák Ferenc-utca 10. sz. alatt.

A HÁBORÚ

fejleményeire ugyazólván minden ember kíváncsi és megkeltőzött szorgalommal olvassa azoknak a napilapoknak híradásait, amelyről meg van győződve, hogy legjobb értesülései vannak. — Ma már — kevés kivétellel — minden

MAKÓI

ember csakis olyan újságot olvas, amelyből világosan látja, hogy az alap az ő szövegét is és az ő érdekeit egybe vág. Így nemhogy Makón, de vidéken sem nagyon sok

FÜGGETLEN

érdeklődő ember van, akiknek már kora reggel az asztalán no volna a „Makói Független Ujság“ az napi ezema njabbnál-ujabb hírekkel telve. — Ha pedig valakinek valami eladni, venni vagy használatra adni valója van, ezen közkedvelt

UJSÁG

meghossza a kívánt eredményt, mert olcsóságánál és megbízhatóságánál fogva Csanádvármegye legelterjedtebb napilapjai között foglal helyet. — Egyszeri hirdetés mindenki meggyőző és elmaradhatatlan biztos siter felől. 0 0 Szerkesztőség és kiadóhivatal Széchenyi-tér 2 sz.

Több száz

fénykép van már eddig is kiadóhivatalunkban, „Hőseink nagy fénykép albuma“-ba való elhelyezés céljából, de ezideig azonban még nem vagyunk abban a helyzetben, hogy ezen művet kiadhassuk, mert a harcterről igen sok

katona

azzal a kéréssel fordult hozzánk, hogy várjunk még az album kiadásával, míg ők is abban a helyzetben lesznek, hogy a fényképeiket beadhassák közlés végett. Örömmel teszünk eleget vitéz katonáink ezen kérelmének annyival is inkább, mivel ezzel nagy örömet szerzünk nekik, másrészt pedig „Hőseink nagy arckép albuma“ annál diszesebb lesz, minél több hős fényképe díszíti azt. A legutóbbi napokban már több katonatiszt fényképe is

érkezett

hozzánk közlés végett. Ismételten felhívjuk azonban katonáink itthonmaradt hozzátartozóit is, hogy a kinek fénykép van birtokában, azt minél előbb hozza be lapunk kiadóhivatalába, hogy „Hőseink nagy arckép albuma“-ban megörökíthessük. — Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal készséggel szolgál.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett gyorsajóján, Makón.

A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi: **Ideál-fogkrémet.** A szájnak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségeit megszünteti a KUDAR-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az **Ideál-kézfinomítót** használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat eltávolíthatjuk, ha okoszerű kezelés mellett az **Ideál-arckenőcsőt** használjuk!

Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalságát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes védjeggyel vannak ellátva — és **KUDAR LAJOS** újvárosi gyógyszer-tárában szerezhetők be.

Telefon-szám: 68.

Telefon-szám: 68.

Zeitler Rudolf és Társai gőzm. és jéggyár r.-t.

jégárszabása.

A mai naptól, visszavonásig, következő áron árusítjuk műjégünket:

50 kilón felüli vasarlásnál . . 03 f.-ért.

12-5-50 ki óig való „ . . 04 „

12-5 kilón aluli „ . . 06 „

Kilónként, a ma'omban átvéve, vagy előjegyzés esetén házhoz szállítva.

Az igazgatóság.